

Τι γνωρίζουμε για τη ζωή και τη δράση του “Αγγέλου της Ερήμου”

/ [Γνώμες](#)

Γεώργιος Ν. Μανώλης, Αρχισυντάκτης Ενότητας Ορθοδοξία - Πεμπτουσία

Η ζωή και η δράση του Ιωάννου του Προδρόμου και Βαπτιστού αποτελεί μια διαχρονική εν Χριστώ μαρτυρία, η οποία κορυφώθηκε στο μαρτύριο δια τον Χριστό [1]. Όπως τότε που έδρασε στην έρημο του Ιορδάνου έτσι και σήμερα η φωνή του ακούγεται μέσα στην έρημο της κοινωνίας, καθώς ο άνθρωπος αν και έχει τα πάντα και βρίσκεται ανάμεσα στους ανθρώπους παραμένει μόνος μακριά από τον Θεό και τον συνάνθρωπο του.

Ο Ιωάννης υπήρξε ο όρθρος που ανήγγειλε τον ερχομό της ημέρας του Κυρίου και προηγήθηκε της Ανατολής του Ηλίου της δικαιοσύνης. «Φωνή βοώντος εν τη ερήμω, ετοιμάσατε την οδόν του Κυρίου». Ο χαρισματικός άνθρωπος, που αναδείχθηκε «μείζων εν γεννητοίς γυναικών», κηρύσσει προδρομικά μέσα στην έρημο το μήνυμα του Ευαγγελίου του Χριστού με πέντε μόνον λέξεις «Μετανοείτε, ήγγικε γαρ η βασιλεία των ουρανών». Η είσοδος λοιπόν στη Βασιλεία του Θεού προϋποθέτει και την έλευση του ίδιου του Μεσσία ως φορέα και ιδρυτής αυτής της Βασιλείας μέσα στην ιστορία [2]. Έλευση όμως, του Χριστού και της Βασιλείας του στον κόσμο σημαίνει ταυτόχρονα μετάνοια και επιστροφή για τον άνθρωπο στην αληθινή πίστη. Έτσι ο Πρόδρομος καθίσταται κήρυκας μετανοίας και μάρτυρας

της έλευσης του Χριστού [3].

Ο τίμιος Πρόδρομος προετοιμάζει τον ερχομό του Κυρίου και κηρύσσει συνοπτικά τις διαστάσεις του λυτρωτικού του έργου. Το προδρομικό αυτό έργο του Ιωάννου καθαγιάζεται και επικυρώνεται από τον εν Τριάδι Θεό στο γεγονός της βαπτίσεως του Κυρίου. Η μαρτυρία του Ιωάννου είναι η ίδια η φωνή της Εκκλησίας που βοηθά τον άνθρωπο να αναγνωρίσει στο πρόσωπο του Χριστού τον Μεσσία μέσα στην ξερή και άνυδρη έρημο του παρόντος κόσμου [4].

Δεν απουσιάζει από το κήρυγμα του ο έλεγχος της κοσμικής εξουσίας του Ηρώδη Αντύπα από τον Ιωάννη για την ανηθικότητα του, την απομάκρυνση του από την πίστη στον Θεό καθώς και για την εκμετάλλευση και τις αδικίες του εις βάρος του λαού μέσα από την κακή διαχείριση της εξουσίας του, που απέβαινε εις βάρος του λαού [5]. Ενώ δεν παρέλειπε να στηλιτεύσει τους Φαρισαίους και τους Σαδδουκαίους, κατηγορώντας τους για τη διεφθαρμένη χρήση των προνομίων τους και την θρησκευτική τους υποκρισία [6].

Δεν μπορεί να παραλείψει κανείς, όταν κάνει λόγο για τον Πρόδρομο για τον ασκητικό τρόπο ζωής του στην έρημο που υποδεικνύει και ταυτόχρονα αποδεικνύει στον σύγχρονο άνθρωπο ότι μπορεί να ζήσει με λίγα και καλά, σε αντίθεση με την καταναλωτική και υλιστική ζωή του σύγχρονου ανθρώπου ακόμα και μέσα στη κρίση την οποία διερχόμαστε. Μία κρίση η οποία έχει οδηγήσει στην θέωση της ύλης και του εγώ, αφού ο άνθρωπος πιστεύει ότι μπορεί να κάνει τα πάντα και να έχει τα πάντα, μακριά από τον Θεό και τον συνάνθρωπο του, φροντίζοντας μόνο για τον εαυτό του. Μία κρίση που έχει οδηγήσει στην αυτονόμηση του ανθρώπου από τον πλησίον και τον Θεό, μία κρίση που στη πραγματικότητα οφείλεται στη διαφθορά, καθώς αυτή υπονοεί την οικονομική διάσταση, αλλά μια κρίση που οφείλεται στην ανηθικότητα της σύγχρονης κοινωνίας.

Ο Ιωάννης με το κήρυγμα του καλούσε σε μετάνοια, στην συνειδητοποίηση και εξαγόρευση της ενοχής τους, των αμαρτιών τους. Η κλήση του Ιωάννου προς τους ανθρώπους μέσω του κηρύγματος του για επιστροφή μέσα από την μετάνοια, την αλλαγή δηλαδή του νοός και του τρόπου ζωής, από την ανηθικότητα στην ηθική, από το μίσος στην αγάπη, από τον φθόνο στην χαρά και επομένως στην κοινωνία μας και πάλι με τον Θεό και τον συνάνθρωπο μας, αποτελούν την διαχρονική μαρτυρία του Προδρόμου. Μία μαρτυρία μέσα στην ιστορία του ανθρώπου υπέρ του αληθινού Θεού [7] και υπέρ της αληθινής ζωής, μια ζωής αγαπητικής εν Χριστώ, με τον Χριστό δηλαδή και για τον Χριστό, που περνά μέσα από την σχέση μας με τον πλησίον μας, που μπορεί να είναι ο αδερφός μας, αλλά που είναι και ο εχθρός μας.

Άλλωστε ο κυριακός λόγος «αγαπήσεις τον πλησίον σου ως εαυτόν» σημαίνει ότι θεωρούμε τον κόσμο και τον πλησίον προέκταση του εαυτού μας. Επομένως, αγωνιούμε να σωθούν όλοι οι άνθρωποι, να φτάσουν τον Θεό, να θεραπευθούν από πάθη και αδυναμίες, να αποκατασταθούν, να γεμίσουν ειρήνη και χαρά, γιατί ο κόσμος όλος είναι ο εαυτός μας και ο εαυτός μας είναι όλος ο κόσμος [8].

Μία μαρτυρία λοιπόν και μία διαρκής υπενθύμιση ο βίος και η δράση του Προδρόμου για τον τρόπο με τον οποίο καλούμαστε να ζήσουμε οι άνθρωποι ως τέκνα Θεού. Ο άνθρωπος μέσα στην έρημο της ζωής του θα κληθεί να αντιμετωπίσει κάποιον Ηρώδη, κάποια Ηρωδιάδα, κάποια Σαλώμη, δηλαδή θα κληθεί να αντιμετωπίσει την ματαιότητα του κόσμου τούτου, τα πάθη, τις αμαρτίες, τις πλάνες του Διαβόλου, που φαντάζουν στη θέα γλυκείς καρποί, που όμως είναι πικροί στη γεύση και με οδυνηρά αποτελέσματα για τον άνθρωπο [9].

Ο άνθρωπος δεν είναι ανοχύρωτος ούτε μόνος απέναντι σε όλα αυτά, έχει οδηγό του τον Χριστό, ο οποίος εμφανίζεται ως ιατρός και σωτηρία [10]. Ο άνθρωπος ζώντας για τον Χριστό και τον αδερφό του οπλίζεται με τη χάρη του Θεού και πολεμά την αμαρτία και την κακία του κόσμου τούτου, και ζώντας ουσιαστικά η αγάπη του αυτή φθάνει εώς θανάτου, εώς του μαρτυρίου υπέρ του Χριστού, αλλά και για την προάσπιση του πλησίον του, και τότε η μαρτυρία γίνεται μαρτύριο [11].

Όπως το μαρτύριο του Προδρόμου, που δεν δειλίασε, δεν συμβιβάσθηκε καλώντας μέσα από την προσωπική του μαρτυρία τον Χριστιανό σε μία διαρκή μαρτυρία και μαρτύριο. Μαρτύριο του αίματος και μαρτύριο της συνειδήσεως [12]. Η ζωή του Χριστιανού είναι ένας διαρκής αγώνας προς την εν Χριστώ τελείωση παλεύοντας με τα καθημερινά προβλήματα και τις δυσκολίες της ζωής, τους πειρασμούς, τα πάθη και την αμαρτία.

Η Εκκλησία προτρέπει τον άνθρωπο να ακούσει την «φωνή βοώντος εν τη ερήμω ...» και να προετοιμάσει «την οδόν Κυρίου», για να εξανθίσει η έρημος που ζει ο άνθρωπος μέσα στη σύγχρονη κοινωνία και ο καθένας να βιώσει τη Βασιλεία του Θεού από του κόσμου τούτου και να κληρονομήσει αυτή κατά την Δευτέρα Παρουσία του Κυρίου ως αντίδωρο της εν Χριστώ ζωής του και του πνευματικού του αγώνα προς το καθ' ομοίωσιν.

Παραπομπές:

1. Μ.-F. LACAN, «Ιωάννης ο Βαπτιστής», *Λεξικό Βιβλικής Θεολογίας*, εκδ. Άρτος Ζωής, Αθήναι 1980, στ. 535-537.

2. Περί Βασιλείας του Θεού βλ. σχετικά: ΓΕΩ. ΠΑΤΡΩΝΟΥ, *Ιστορία και Εσχατολογία στη Βασιλεία του Θεού*, εκδ. Δόμος Αθήνα 2002. Θ. ΧΟΠΚΟ (π.), *Δόγμα και Λατρεία. Βασικό εγχειρίδιο για την Ορθόδοξη Πίστη*, τόμ. 1ος, εκδ. Αποστολικής Διακονίας, Αθήνα 2014, σσ. 134-137. Θ. ΧΟΠΚΟ (π.), *Βίβλος και Πνευματικότητα. Βασικό εγχειρίδιο για την Ορθόδοξη Πίστη*, τόμ. 2ος, εκδ. Αποστολικής Διακονίας, Αθήνα 2014, σσ. 147-150, 333-334.
3. ΓΕΩ. ΠΑΤΡΩΝΟΥ, *Η ιστορική πορείας του Ιησού. Από τη Φάτνη ως το Κενό Τάφο*, εκδ. Δόμος Αθήνα 1997, σσ. 217.
4. Θ. ΧΟΠΚΟ (π.), *Δόγμα και Λατρεία. Βασικό εγχειρίδιο για την Ορθόδοξη Πίστη*, τόμ. 1ος, εκδ. Αποστολικής Διακονίας, Αθήνα 2014, σσ. 333-338.
5. ΓΕΩ. ΠΑΤΡΩΝΟΥ, *Η ιστορική πορείας του Ιησού. Από τη Φάτνη ως το Κενό Τάφο*, σσ. 219-220.
6. ΚΩΝ. ΖΑΡΡΑ, *Ιστορία της Εποχής της Καινής Διαθήκης*, εκδ. Έννοια Πανεπιστημιακά, σσ. 458-461.
7. ΓΕΩ. ΠΑΤΡΩΝΟΥ, *Η ιστορική πορείας του Ιησού. Από τη Φάτνη ως το Κενό Τάφο*, σ. 215.
8. ΜΑΚ. ΓΡΙΝΙΕΖΑΚΗ (αρχιμ. Οικ. Θρόνου), *Η Δύναμη της συγνώμης. Κένωση και φιλανθρωπία στις ανθρώπινες σχέσεις*, εκδ. Εν Πλω, Αθήνα 2010, σ. 99-110.
9. Περί της έννοιας της αμαρτίας βλ.: ΙΩ. ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΥ, *Η Αμαρτία*, Αθήναι 2002 και ΕΥΘ. ΣΤΥΛΙΟΥ (μητρ. Αχελώου), *Η περιπέτεια της Ελευθερίας. Ορθόδοξη Θεολογική Αμαρτολογία*, εκδ. Γρηγόρης, Αθήνα 2012.
10. J. CL. LARCHET, *Η Θεραπευτική των Πνευματικών Νοσημάτων. Εισαγωγή στην ασκητική παράδοση της Ορθόδοξης Εκκλησίας*, τόμ. Α΄ & Β΄, εκδ. Αποστολική Διακονία, Αθήνα 2008.
11. Βλ. σχετικά με τις έννοιες μαρτύριο και μαρτυρία: ΑΛ. ΚΟΡΑΚΙΔΗ, *Μαρτύριο και Μαρτυρία. Η αγιολογία της Ορθοδόξου Εκκλησίας*. Τεύχ. Β΄, Αθήνα 2008. ΔΑΝΙΗΛ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ (Καισαριανής, Βύρωνος και Υμηττού), *Μαρτυρία και Μαρτύριο*, εκδ. Ι. Μ. Καισαριανής, Βύρωνος και Υμηττού.
12. ΑΛ. ΚΟΡΑΚΙΔΗ, *Μαρτύριο και Μαρτυρία. Η αγιολογία της Ορθοδόξου Εκκλησίας*. τεύχ. Β΄, Αθήνα 2008, σσ. 123, 161-164.